



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De actibus amoris erga Deum eliciendis. Cap. XV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

atque priuatos, quam stantem atque valentem, alienos curare progressus. Hoc perenne precationis studium aiebat atque fouebat varietas: & erat quidem illi quotidiana contemplationis pabulum, vita Christi: vbi enim mens eius versaretur vberius, vbi iucundius? Sed ad pietatem, multiplices alios vel ex pia & accurata lectione, vel ex doctrina & afflatu Spiritus Sancti, adiungebat orandi modos, precipue autem tres, summe viles eosdem, iucundos, quam difficiles magis, quos ob eam rem optabat, vt confessarij suos quisq; a seclis edocerent.

Primus erat de Litanijs, quas assidue, & ad omnem adhibebat vsam. Non enim ad beneficia modo postulanda, vt vulgo fit, sed & ad gratulandum, adorandum, laudandum, & similia Religionis officia utebatur. Et enim prout locus tempusq; admoneret, ingrediebatur mente beatam illam curram, & ad thronum Sanctissimae Trinitatis, Patrem rogabat, vt Filio & Spiritui Sancto, tum Filio supplicabat, vt benediceret Patri, ac Spiritui Sancto, ac deinde Sanctum venerabatur Spiritum, vt idem benediceret Patri & Filio. Intelligebat autem mutuam gratulationem quandam, & quam dicimus complacentiam. Deinde Beatissimam caeli Reginam precabatur, vt Sanctissimam Trinitatem suo nomine, aut etiam alicuius de viuis vel mortuis, adoraret: ac rursus Augustissimam Trinitatem, vt Beatissima Virgini, benediceret pro omnibus donis, qua per eam in terras deriuantur. Tum ad Angelorum caterorumq; celestium ordinu choros adiens, presabat vnquemq; pariter rogans, vt pro se aliusq; Deo aut Beata Virgini, aut alteri Sanctorum, gratiarum actiones, aut aliud genus honoru persolueret.

162. Alter modus orationis erat ex percurrendu praecipuis vita Domini necissis, Mysterijs, que ad praesens tempus scienter accommodabat: perq; ea deinceps singula, Sanctissime Trinitatis Personae, Caluesq; omnes obestabatur.

163. Tertium genus sumebat, de summa Christiana Doctrina, vt Dei preceptis, & Ecclesiae, vt fidei capitibus, vt peccatis septem principibus, contrarijsq; virtutibus, vt pietatis operibus, quinq; item humani corporis sensibus, & tribus animi facultatibus. Haec ordine recolens. Ipsa rerum varietas, varios suggererebat affectus: & nunc venia petitiones, nunc donorum postulationes, nunc actiones gratiarum, non pro se tantum ac viuis, sed etiam pro vita sanctis addebat, rogans Deum, vt condonaret eis, quicquid ex primo adhuc deberent precepto, quicquid ex secundo, itemq; de cateris, quicquid in superbia peccauerint, nec dum deletum sit: quicquid oculis aut auribus, quicquid in operibus misericordia, in articulis fidei, & in virtutibus, quibus adipiscendus negligenter insisterint.

164. Haec praecandi tres forma erant Fabro per familiaris. Incidit quoque in librum quendam S. Gertrudis, vnde variam se fatetur orandi siluam, magno suo commo comparasse. Sed admirabilem in hoc genere varietatem suppediabat, ista temporum, feriarumq; varietas, cum aut varia Redemptoris nostri mysteria, aut Sanctissimorum Martyrum neces, solempni religione recurrerent. Qua pietatis vicissitudo, ita gustum in eo

quendam, auiditatemq; velut in epulis renouabat, vt nunquam ex vsu, nunquam impellente consuetudine, vel ad contemplationem, vel ad Sacrosancta Lurgica mysteria: (quod pleriq; parum considerantē cogitareq; faciunt) sed quotidie nouus, quotidie recens, accideret. De eodem idem alibi sic scribit: *Vitis caudaueribus ac sepulchris, non modō memoriam subire mortis sed admirationem aeternae Sapientiae, quam ex vilissimo puluere speciosissimum corpus restituere destinasset: simul agi gratias Deo debere, quod per talia miracula dignatus esset, praecara multa, ad suam commendationem nominis perpetrare.* Orans pro animabus defunctorum, rogabat, vt illos dolores, ad vberiorē gloriam promerendam sibi inuites, pro nobis, Deo ipsa dicarent: vt intelligeremus, quanto opere vitanda peccata sint, quantumq; cura ac diligentia sit in virtutis studio, ac diuino cultu ponendum: ac priuatis notitiam & odium nancisceremur earum culpae, propter quas ipsa purgatricibus flammis exurerentur. Et quod mirabilius est, etiam in melioribus Ethnicis fuit aliqua species talis pietatis. Scribit Plutarchus de Paulo Emilio Romanorum Legionum Duce, contra Perseum dimicante. Eum hastam tenentem, pugnantemq; opem implorasse Dei: quod multi in Christiana militia non faciunt.

CAPVT DECIMVMQVINTVM.

De actibus amoris erga Deum eliciendis.

His octo generis affectibus, subiiciam nomen, de frequentatione actuum amoris erga Deum, quos tum ex Theologoru doctrina, tum ex Sanctorum ac magnorum Dei seruatorum exemplis & praxi didici. Sicut autem alij pij affectus, non semper, nec vno modo, debent elici, sed iuxta commoditatem temporis & occupationum, longius a solitariis, breuius ab aliis idem & in his obseruandum est.

Porro amoris erga Deum genera sunt duo: S. Th. 2. alter, amor concupiscentiae vocatur a Theologis, quo Deum prosequimur, vt bonum ac vtilem nobis, & a quo gloriam speramus aeternam: alter priore perfectior, dicitur amor beneuolentiae, quo Deum amamus propter bonitatem, quam habet in se, sine respectu ad beneficia eius, per qua, vel speratur fore, vel est, bonus nobis. Cum ergo in rebus fluxis ac transeuntibus, id quod est optimum, eligamus, par etiam erit, vt in rebus spiritualibus, praeferamus actibus amoris concupiscentiae, actus amoris beneuolentiae, cum sint hi, illis perfectiores vt docet a. S. Thomas.

Actuum amoris Dei, alij sunt merē interni, a sola voluntate elicti, alij externi. Vtriq; aequē sunt necessarii, vt sit amor Dei omni ex parte perfectus, non solum qua Deum respicit, verum etiam, qua proximum propter Deum: qualis amor,

mor, in seruis Dei requiritur. Eadem enim vitate supernaturali seu habitu charitatis, quo Deus amatur propter se, etiam homo amatur propter Deum, vt docent Sancti, & Theologi: Vnde quantus est erga Deum amor, tantus est erga homines propter Deum amatos. *Charitate diligimus inuicem*, inquit S. Augustinus, *Et diligimus Deum: neque enim verà dilectione diligemus inuicem, nisi diligentes Deum.* Imò vt idem S. Augustinus alibi scripsit: *Nos ipsos tantò magis diligimus, quantò magis diligimus Deum.* Et hæc est causa, cur ab Apostolo dilectioni proximi attribuat totius legis impletio. *Qui diligit proximum, legem impleuit.* Et alibi: *Omnis lex in vno sermone impletur. Diliges proximum tuum sicut teipsum:* quamuis ad legem implendam etiam Dei dilectio, & quidem principaliter necessaria sit. *In his enim duobus mandatis,* vt ait Christus Dominus: *Vniuersa lex pendet & Propheta.* Supponit enim Apostolus, à Christiano proximum debere diligere propter Deum, & ex Dei amore. Alioquin vt ait S. Gregorius Papa: *Si quis quemlibet amat, sed propter Deum non amat, charitatem non habet, sed se habere putat.* Ideo, inquit, S. Bernardus: *Vt perfecta iustitia sit diligere proximum, Deum in causa habere necesse est.*

Actus interni amoris Dei, sunt hi, aliiq̃ similes: possuntque mente sola, his aut similibus verbis, tam erga Deum, quam erga proximum propter Deum amatum, concipi.

Primò. *Sanctissime Domine mi & Pater mi, dilectissime, desidero, vt omnes homines te cognoscant, tibi seruiant, te ament, te glorificent, vt par es, cum omni possibili perfectione.*

Secundo. *Sanctissime Domine mi, & Pater mi dilectissime, desidero, vt nunquam quicquam accidat, quod cordi tuo Diuino, omnique amore dignissimo, possit vlla ratione displicere.*

Tertiò. *Sanctissime Domine mi, & Pater mi dilectissime, desidero, vt heretici omnes, & schismatici, infideles, & peccatores, & iusti tepidi, quamprimùm conuertantur, & conuersi, te ament, viribus omnibus, omni possibili modo & ratione.*

Quartò. *Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, desidero, vt Sanctissimum nomen tuum, à creaturis omnibus, per mundum vniuersum, omni ratione imaginabili, ametur & glorificetur.*

Quintò. *Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, desidero, vt iusti omnes, profectum faciant in virtutibus maximum, præsertim in amore tui. Huius inde delectationem, gustumque, ac gloriam omnem possibilem percipias.*

Sextò. *Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, gaudeo & exulto, de omnibus tuis perfectionibus intrinsecis, quas habes, & habuisti ab æterno, sine defectu & indigentia vllius rei. Potes hic nominare varias Dei perfectiones, vt sunt: Bonitas, Sapientia, Omnipotentia, immensitas, æternitas, incorruptibilitas, Immortalitas, Gaudium ineffabile, Felicitas possibilis & decens, amor quo se ipsas*

mutuò prosequuntur diuinæ personæ, & sese amando gaudent ac fruuntur infinite. Potes etiam vnquamque Diuinarum perfectionum recolendo, gaudere de æternitate vniuersi- iusque de immutabilitate, de infinitate, de incomprehensibilitate, & de ea illarum plenitudine, quâ qualibet, omnes alias perfectiones diuinas, in se continet, & comprehendit, ita, vt bonitas, verbi gratia, Diuina, contineat in se & Sapientiam, & Potentiam, & id genus alias perfectiones (idem de reliquis Iudicium) quod est dicere, quamlibet diuinarum perfectionum, infinitam esse in se, infiniteque perfectam, in omni possibili perfectionis genere, absque eo, quod illi desit, aut deesse possit vlla perfectio, & absque eo, quod aut dependeat in aliquo, aut possit dependere ab vlla creatura, verum habet perfectionem omnem, infinite perfectam in se, & à se, sine admixtione earum imperfectionum, seu naturalium seu moralium, quæ sunt in creaturis, idque cum infinito puritate, sanctitate, impeccabilitate, constantiâ, inuariabilitate, immutabilitate, & sine nouo rei cuiusuis augmento & profectu, quia quod est infinite infinitum, vltèrius progredi non potest in perfectione, alioquin non esset infinitum omni ex parte.

Quando autem hæc considerat in Deo nostra anima, debet præ gaudio exilire tota, cum videat Deum esse perfectum ad eò, & sanctum, ad eò omni perfectione possibili plenum, sine vlla imperfectione possibili plenum, sine vlla imperfectione indigentia, & dependentia.

Septimò. *Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, gaudeo, & exulto, non esse has tuas perfectiones otiosas in te, sed in actu secundo semper, & in communicatione sua internâ, quia Sapientia tuâ infinite te contemplaris, aliâque, extra te, in quantum sunt à te cognoscibilia, & quia Amore illo tuo, te amas infinite, resque, omnes alias amas propter te, in quantum eas amari à te æquum est, tanquam res tuas, & à te dependentes, ac propter te in beneficium nostrum & aliarum creaturarum, à te creatas.*

Octauò. *Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, gaudeo & exulto, quod tuum illud esse diuinum, tuæ illæ diuinæ perfectiones, earundemque, interna communicationes, omnesque, tui actus interni tales sint, tam perfecti, tam infiniti, vt à nullâ possint creatura comprehendi, prout sunt in se, imò neque à Beatissima Christi anima, quantumuis excedat omnes Spiritus beatos, Sanctorumque, animas, viuacitate & perspicaciâ purissimi sui atque acerrimi intellectus, quem illi infudisti, dum illam creasti in redemptionem nostram & salutem.*

Nonò. *Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, gaudeo & exulto, quod ita sis perfectus in te ipso, inque, tuis actibus & internis & externis, vt non possit creatura vlla, sed neque omnes simul, imò nec Humanitas Christi, amare te, eâ amoris plenitudine, atque excellentiâ, quâ dignus es in te, vt ameris ab*

omnibus lauderis, honoreris, colaris, glorificeris.

Decimò. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime gaudeo & exulto quantum possum, ob aeternam illam Verbi & Filij tui generationem, qui est secunda Sanctissima Trinitatis persona, quemq; & generasti ab aeterno, & adhuc continuò perpetuòq; generas, cognitione tui infinita: cui etiam omnes tuas divinas (quae quidem poterant communicari) communicasti per perfectiones, aequalem eum tibi in perfectionibus eadem communicatis, generando.

Vndecimò. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime gaudeo & exulto, quantum quidem possum, de aeterna illa spiratione, quae simul cum Divino tuo Verbo, esse divinum communicasti Spiritui Sancto, tertie in SS. Trinitate persone, communicando illi per amorem tuum, cuiq; filij, omnes infinitas tuas perfectiones, quae illi poterant infinite communicari: unde factum est, ut per hanc aeternam communicationem, aequalis sit & tibi & tuo Filio aeterno, à vobis duabus personis, tanquam ab vno solo principio & fonte omnis boni procedens.

Duodecimò. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, gaudeo & exulto, de amore illo tuo, quem erga nos demonstrasti, destinando nobis & preparando ab aeterno, divinam tuam atque infinite perfectam naturam, vnam indivisamq; in se, & in tribus existentem personis. Et quia voluisti, ut hac unitas & Trinitas perfectissima, cum infinita infinitarum infinite perfectarum perfectionum plenitudine, esset obiectum cognitionis nostrae, & amoris & fruitionis tui, & scopus ac terminus felicitatis nostrae temporalis, quin & beatitudinis nostrae aeternae, quam gratia tua, cuiq; filij meritis habebimus, quando te in caelis clarissime intuebitur, & te amabimus, tanquam supremum ac infinitum bonum, culmen infinitarum perfectionum, infinite Sanctarum, infinite perfectarum, & infinite infinitarum, quae omnes in te collectae sunt, modo infinite infinito.

Decimotertio. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, gaudeo & exulto propter tuam illam infinitam dulcedinem & gaudium, quod percipis cognoscendo intrinsecas tuas atque infinitas perfectiones, eas amando in te, & de istis infinite gaudento tibi, complacendo in illis, infinita cum puritate, sanctitate & perfectione.

Decimoquarto. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, gaudeo & exulto de beatà illa notitià gaudio ac delectatione, quam per totam aeternitatem habuisti, & semper habebis, contemplando cum infinito iubilo, amorem tuum illum infinitum, ex quo tanquam è fonte quodam, boni omnis infinito, fluunt & fluent, tot creaturae, & tot beneficia tua, tam Naturalia quam Supernaturalia, tam excellentia tam nobis vitilia, tam admiranda, excedentia omnia merita nostra.

Decimoquinto. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, gaudeo & exulto de notitià illà, delectatione gaudeo & amore, quem habuisti per totam aeternitatem, & habebis semper, contemplando pulchritudinem, perfectionem, & eminentiam perfe-

ctionum naturalium & supernaturalium, temporalium & aeternarum, quas Sanctissima Christi Humanitati communicasti, modis tam miris, nostra causa ditata, videlicet, ut esset Christus, Magister noster, Dominus, Dux, Protector, Defensor, Consolator, Iudex, Pater, Caput, Cibum, Redemptor, Salvator, Sacerdos, Victimam, Legislatorem, Pretium, Thesaurus, Hostia, omnium Largitor gratiarum, debitorum nostrorum omnium Solutor, Glorificator, omneque bonum nostrum.

Decimosexto. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime gaudeo & exulto de illa notitià, voluptate, & gaudio tuo illo aeterno, quod semper habuisti, contemplando per totam aeternitatem, tot & tam pulchras tamque perfectas creaturas, quas creasti potesque creare si velis, maxime verò, iustos, electos, ac Sanctos, interque eos, tot Spiritus beatos, & Virgines Sanctissimam Dominam nostram, quos inquam creasti, ut nobiscum etiam communicares perfectiones tuas, & gratias ac dona, modis tam teneris ac admirandis.

Decimoseptimo. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime gaudeo & exulto, de stupendis illis modis infinite charitatis tuae, & misericordiae effectibus, quibus disponis & gubernas res omnes, maxime electos tuos, permittendo eorum miseriae, & retrahendo illos ac praefurando à malo, & incitando atque alliciendo ad bonum, & faciendo, ut crescant in bono, in eoque perseverent, & retrahendo illos ad caelestem regnum, glorificandoque illos in vita altera, imò etiam in hac ipsa honorando. Quin & mihi complacito, in tua illa complacencia, quam habes in illis animabus tanquam in electis Iesu Christi Domini nostri hereditate, inque eiusdem vitae passionis & mortis fractu, & in effectibus misericordiae & charitatis tuae divinae, & piissimi tui & plusquam paterni, plus quam materni cordis, quo sumus indignissimi.

Decimo octavo. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime gaudeo & exulto de omnibus illis actibus virtuosis, maxime de heroicis & Seraphicis, quibus tua gratia & Christi meritis, tam in caelo quam in terra, te glorificaverunt, glorificant, & glorificabunt in aeternum, anima & corpora iustorum electorum, & Sanctorum tuorum, eorum praecipue, qui virginalem puritatem, & innocentiam baptismalem conservaverunt, gaudeo & exulto etiam, de tuo illo gaudio & voluptate, quam percipis, intucendo & desiderando tales actus, quorum es auctor, fons, principium, scopus, terminus & finis.

Decimonono. Sanctissime Domine Iesu Christe, Deus meus & Pater meus dilectissime gaudeo & exulto de omnibus perfectionibus illis, quae tibi ut Deo vero competunt, & de donis omnibus ac gratis, divinisque communicationibus, quas habes ut homo verus, & tam pro te ipso, quam pro nobis, tanquam Magister noster, Dux Dominus, Iudex, Protector, defensor, Caput, Redemptor, Salvator, Glorificator & omne bonum nostrum.

Vigesimo. Sanctissime Domine Iesu Christe, Deus meus, & Pater meus dilectissime, gaudeo & exulto de omnibus illis officiis, laudibus, gratis, adorationibus, honore, amore, aliisque id genus actibus virtutum, qui tibi

illi vi Deo vero, & vi vero homini, eliciti sunt, eliciuntur & elicientur à Spiritibus Angelicis, & beatis animabus ac iustis omnibus & electis tuis, in celo, purgatorio ac terra: desideroq; ex corde intimo, vt plures semper ac plures, cum maiori ac maiori perfectione in terra eliciantur, vt gustum inde haurias maiorem ac gloriam, vna cum aeterno Patre & Spiritu Sancto.

Vigesimoquinto. Sanctissime Domine Iesu Christe, Deus meus, & Pater meus dilectissime, gaudeo & exulto, de animabus illo prædestinatis, præsentibus & futuris, quas dedit tibi, ob merita tua. Pater æternus, tanquam fructum vitæ, passionis & mortis tuæ, & tanquam dilectissimam hereditatem tuam: mihi que propter te complector, in gustu illo ac gaudio, quod percipit ex ipsis, contemplantis eas tanquam res pretiosissimo tuo sanguine comparatas, & acquisitas labore indicibili, & sudore, & ditatas in numeris donis tuis, ac grâtiis, tam naturalibus quam supernatur alibus.

Vigesimo sexto. Sanctissime Domine Iesu Christe Deus meus & Pater meus dilectissime, ego impulsus amore tui, aliarumq; Diuinarum personarum, doleo de omnibus peccatis, tam meis quam alienis, præteritis, presentibus, & futuris, tibi benènotis, propterea quod tui sint offensæ, Tui inquam Nominis, tam boni atque excellentis, quodque contra tuam accidant voluntatem, ac gustum, qui omne nostrum bonum es. Et desidero parè ex amore tui, vt essent omnes offensa tuæ, usque succedat puritas omnis, omnis sanctitas & perfectio in imaginatibus, cogitationibus, affectibus, verbis, operibus, viribus, conatibus, inclinationibus bonis, & cessationibus ac omissionibus debitis, vel vitibus nostris, cum plenâ penitentia, satisfactione, & compensatione tuarum tot offensarum, vt omni modo ac ratione possibilis laudetur à nobis, honoretur, ametur, & glorificetur Sanctissimum Nomen tuum.

Vigesimo tertio. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, volo amore tui, viuere conformis semper diuine tuæ voluntati, ac propterea resoluo me, ad seruandam omnia præcepta tua, tuæ Ecclesiæ Sanctæ, tuorum Superiorum, quæ & consilia omnia Euangelica (quæ quidem meo statui sunt conformia) omnia item propostia à me concepta, volo exequi, omnes etiam diuinas tuas inspirationes, te ipsum orans, per merita virginis filij tui, Domini nostri Iesu Christi, vt mihi efficiam gratiam, ad ea omnia, quam perfectissime exequenda, pure ob maiorem tuum gustum, gaudium, delectationem, amorem, & gloriam concedere digneris.

Vigesimo quarto. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, totum me tibi amore tui, quantus quantus sum, cum corpore & anima mea, cum potentis meis, membris, & sensibus, cum omnibus imaginatibus, cogitationibus, affectibus, verbis, operibus, conatibus, inclinationibus bonis, & cessationibus, ac omissionibus debitis, vel vitibus, totum, inquam, me tibi amore tui, in odorem suauitatis offero, ac intime desidero propter te, vt perpetuum tibi sim holocaustum, vt tuum illud cor diuinum ac purissimum, semper exhilarare possim, reuerare, & glorificare, omni possibili modo ac perfectione.

Lancicij Opus. Tom. 2.

Vigesimo quinto. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, ecce offero tibi, merita omnia Filij tui Iesu Christi Domini nostri, omniumq; Sanctorum tuorum atque electorum, in odorem suauitatis, in laudes tuas & honores, in adorationem debitam, & amorem, in debitam compensationem tot fauorum tuorum ac gratiarum, in satisfactionem pro tot peccatis nostris, per quæ merita, rogo te, vt nos perpetuo, quam maxime iuuare digneris in omnibus necessitatibus nostris, tam temporalibus, quam spiritualibus, tam communibus quam personalibus.

Vigesimo sexto. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, offero tibi amore tui temetipsum, quantum quantus es cum omnibus tuis diuinis, usq; in finis perfectionibus, & desidero, vt hac tui oblatio, cedat in gustum tuum & honorem, adorationem, gratiarum actionem, in omne obsequium, in gloriam omnem, possibilem, & in compensationem tuorum tot beneficiorum, & nostrorum tot peccatorum satisfactionem, ac denique, vt per hanc oblationem, auxilia efficacia, in omnibus nostris necessitatibus communibus & personalibus, spiritualibus & temporalibus, à te obtineamus.

Vigesimo septimo. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, vellem, amore tui, vellem inquam, si possem, seruire tibi, amare te, glorificare te, omni eâ perfectione, quâ tibi seruiunt, te amant, te glorificant, omnes animæ & Spiritus beati & iusti, tam in hac vita, quam in purgatorio, cumq; id nec possem, nec verè etiam merear posse, pro ipso opere, hanc piam meam voluntatem, accepta Domine, quam vnio cum meritis & actibus animarum omnium, spirituumque beatorum, nec non iustorum tam eorum, qui viuunt adhuc, quam qui expurgantur post mortem, simul etiam cum meritis Iesu Christi, & cum omnibus Diuinis eius, usq; in finis perfectionibus.

Vigesimo octauo. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime offero tibi temetipsum, cum omnibus Diuinis tuis atque in finis perfectionibus, in gratiarum actionem & gaudium, quod habeo, de tuo diuino esse, de tuis diuinis perfectionibus, de beatitudine, quam habes in te, de re, de & de plenitudine boni infiniti, & puritatis & sanctitatis infinita, quam habes in te, quamque nobis etiam secundum cuiusque gradum, iuxta beneplacitum tuum, per diuinas tuas communicationes, communicas.

Vigesimo nono. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, amo amore tui omnes tuas creaturas, desidero que ea illis bona, quæ tibi placent, quæque vti vt habeant, insuper propter te, & in te, amo omnes illas personas, imaginationes, cogitationes, affectus, sermones, verba actiones, conatus, vires, inclinationes, cessationes, omissiones, occupationes, officia, loca, denique omnes alias creaturas, à quibus, & quarum occasione, laudaris & laudaberis, glorificaris & glorificaberis à quibus, & quarum occasione, ego accepi aut accipiam iniuriam aliquam, mortificationem, confusionem, contemptum, molestiam & offensam. Laudoque te & amo in illis, tanquam omne nostrum bonum, dignum omni possibili amore, ita vt si scirem, quod mihi in posterum sint nocitura, meque modo omni possibili, humilissime,

& molestia, exacerbatura, vellem amore tui, amare illas propter te, illisq; benefacere, quantum quidem possem ac deceret, illisq; desiderarem vti & desidero omne gaudium, felicitatem, omneq; bonum, conforme tuae divinae voluntati & gustui.

Trigesimod. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, si tu non esses qui es, egoq; Deus essem, & possem cum te facere, qui es; cum beneficio tuo cognoverim toties, quis & quantus sis, & quid tibi debeatur, vellem ego sanè tibi dare, donare & communicare totum illud esse, omnesq; perfectiones, quas habes in te, & habebis semper, quamvis deberem iisdem me privare, easq; in te aeternum transferre, & quamvis inde ad nihilum propter te redigi deberem.

Trigesimoprimum. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, tibi renuncio, quicquid propter te tibi possum renunciare, non solum in hac vita, verum etiam in altera, ita, ut amore tui, contentus sim futurus, si gloria etiam prius aeternam, aeternam felicitate, & beatitudine, patiarq; omne mali genus, quod potest pati creatura, quin imò non recuso pati poenas infernales, dummodo hac mea renuntiatione, & omnibus meis tormentis, nomen tuum Sanctissimum, & divinissimum, omni possibili perfectione, laudetur, ametur, honoretur & glorificetur, & à me, & ab omnibus omnino creaturis tuis.

Trigesimotertium. Sanctissime Domine, mi & Pater mi dilectissime, si ad impediendum non dico peccata totius mundi, verum unquam solam tui offensam venialem, siue meam siue alienam, necessarium esset, ut paterer aeternam (in tua tamen gratia) mala omnia possibilia, poenas etiam infernales, & infernalibus poenis alias poenas, in infinitum graviore ac acerbiores, ego me amore tui offero, ad ea omnia tormenta sufferenda, & patienter, & libenter, & cum iubilo cordis mei sine vilo refrigerio, sine alienatione vlla, sine vilo gustu & gaudio, illas reddente minus graues, idq; aeternum (gratia tamen tua adiutus, & confortatus) sine qua sum nihil, & nihil possum.

Trigesimotertium. Sanctissime Domine & Pater mi dilectissime, ego amore tui & toto corde meo desidero, ut è malis meis poenalibus & possibilibus tormentis, accedat tibi gustus omnis possibilis, gloriaq; tua extrinseca crescat, ita, ut instar facis aut thuris destruar, consumar, annihilar, pure hanc ob causam, ut hec omnis mei boni ac gustus consumptio atque annihilatio, perpetuum sit sacrificium, & holocaustum tuum, tibi gratissimum, sitq; quam maximum incrementum, omnis possibilis gustus, gaudij, obsequij, amoris, & gloriae tuae.

Actus Amoris breuiores sunt, hi & id genus alij.

170. I. Sanctissime Domine Deus meus, & Pater mi dilectissime, & omne bonum meum, posside cor meum totum, cum omnibus quae sunt intra me gubernando me, omniaq; mea, secundum beneplacitum tuum.

II. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, offero & consecro me totum tibi, pure ob gloriam & gustum tuum.

III. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, non volo amare quicquam aliud quam te, aut alium ob finem, quam propter te.

IV. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, exure cor meum & animam, purissimo amoris tui igne.

V. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, aliud desiderare nolo quam te, & alia propter te.

VI. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, omne quod tibi placet, mihi placet, & quod tibi displicet, etiam displicet mihi: & quod tibi non placet nec mihi placet.

VII. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, complaceo mihi in omni maiestate tua, in omni tua perfectione.

VIII. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, quando tandem finis erit nostrarum peccatorum: quando negligentiarum, & tepiditatum nostrarum in obsequio tuo?

IX. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, quando tandem quam simillimum tibi euadamus quando faciam omnes voluntates tuas?

X. Sanctissime Domine mi & Pater mi dilectissime, da mihi id omne quod potest cor tuum primum glorificare perfectissime, & quam maxime consolari.

Quaerit primò quam ob causam in actibus internis amoris, praeter titulum Domini, appositus est etiam titulus Patris?

Respond. Has ob causas Patris titulum esse appositum. Primò: Ut non tantum ex humilitatis & religionis affectu, quem Domini commemoratio ingere rit, sed etiam ex filiali, & ut ita dicam, amoris, hinc depromerentur ab anima affectus.

Secundò. Ob maius meritum acquirendum in eliciendis his actibus. Nam ut bene docet S. Thomas: Exhibere cultum Deo ut Patri est excellentius, quam exhibere cultum Deo ut Creatori ac Domino: ac proinde magis meritorium, dum eum per orationem & amorem colendo, colimus non tantum tanquam Dominum, sed etiam tanquam Patrem. Magnum est, inquit S. Leo, Huius muneris Sacramentum, & omnia dona excedit hoc Natiuitatis donum, ut Deus hominem vocet filium, & homo, Deum nomet Patrem. Hinc etiam ethnici Deum appellabant Patris nomine interpretandum, ut scribit Dio Chryostomus, & Sixtus Pythagoraeus.

Tertio. Ut commemoratio Patris, fiduciam excitet in nobis. Et hanc ob causam iudicio Tertulliani & Cypriani & Chryostomi Christus nos orare docens, non Dominum, sed Patrem nostrum, qui est in caelis, compellere docuit. Fiducia enim, ut inquit S. Thomas, praecipue excitatur in nobis, considerando eius charitatem ad nos, qua bonum nostrum vult, & ideo dicimus, Pater noster.

Quarto.

Quarid. Patrem eum vocamus, inquit S. Augustinus: *Ut blando nomine Patris, eius benevolentiam caperemus, & ad id concedendum quod petimus, Patri eum appellatione moueamus.*

Quæres secundò. Cur autem est primo loco positus titulus Sanctissimi?

Respondet Quia ut ait S. Ambrosius: *Nihil pretiosius inuenimus, quo Deum predicare possimus, nisi ut Sanctum appellemus, quidlibet aliud, inferius est Deo.* Hinc S. Dionysius Areopagita dixerat: *Deus per excellentem cuncta excellentiam, Sanctus Sanctiorum predicatur.*

Quæres tertio. Cur additus, titulus Domini?

Respondet cum S. Chrysostomo: *Quemadmodum qui libellos supplices offerendos Regi scribunt, non vnum inferunt nomen, sed Triumphatorem, Augustum, Imperatorem, & alia multa sublimiora istis cum addiderint, tum demum suas preces offerunt; sic & nos idem facere conuincit. Ideò, ut ibidem obseruauit S. Chrysostomus: Anna sterilis prolem à Deo petens, votum vouit Domino dicens: *Adonai Domine, Eloi Sabaoth, aitque rectè factum à Scriptore, quod in Græcam linguam ea omnia transfulerit. Non vno vocabulo eum mulier appellauit, sed pluribus, quæ illi tribuantur, ut amorem erga illum suum, & ardentem affectum ostenderet.**

Quæres quarto. Cur additum est, dilectissime?

R. S. Gertrudem virginem intellexisse à Domino, quod quotiescunq; aliquis dicit Deo: *dilecte mi, vel dulcissime, vel amantissime, & similia, cum intentione deuotione, frequenter ab illo tale accipit responsum, ex quo ipse quasi priuilegium specialis gratiæ habeat in cælis, sicut Ioannes Euangelista, specialem habet gloriam in terris, ex eo, quod vocatur Discipulus, quem diligebat Iesus.*

Actus deinde externi.

Qui verum Dei amorem demonstrant sunt hi.

I. Exactè propter Deum seruare præcepta omnia Dei, Ecclesiæ, Regularum, Superiorum, Confessoriorum, PP. Spiritualium, Dominorum.

II. Seruare omnia vota.

III. Seruare omnia consilia Christi, quantum quidem status cuiusque patitur.

IV. Seruare omnes Regulas Ordinis, & Prouinciæ propriæ.

V. Seruare omnes bonas consuetudines Ordinis ac Domus in qua uiuis.

VI. Seruare monita & documenta Superiorum, Confessoriorum, & PP. Spiritualium.

VII. Seruare scripta omnia documenta Sanctorum, ac Magistrorum vitæ spiritualis, quantum sunt Institutum. Talia sunt eius acturi non superponere, & id genus alia, qua

videre est in Cassiano & SS. Pachomio, Climaco, Dorotheo Bonauentura, &c.

VIII. Omnia proposita bona exequi.

IX. Exequi omnia bona amicorum consilia.

X. Etiam inferiorum & subditorum, voluntatem, quantum fas est exequi.

XI. Omnes inspirationes internas exequi, dummodo doctrinæ Ecclesiæ, tuoque statui non repugnent.

XII. Omnia bona exempla aliorum, quæ videmus aut audimus imitari (dummodo tuo statui sint conformia) ad maiorem Dei gloriam.

XIII. Proficere semper magis ac magis in virtutibus, & in modo ac ratione perfectè in rebus omnibus procedendi, ut gustum inde maiorem ac gloriam percipiat Deus.

XIV. Cauere peccatum omne, quantum quidem est possibile, ut Dei displicentiæ præcaueatur.

XV. Cauere imperfectiones omnes, etiam non culpabiles.

XVI. Affici singulariter, verum honestè, erga omnes aduersarios & inimicos.

XVII. Res omnes purè propter Deum facere.

XVIII. Tempus omne, etiam minimum expendere in actionibus meritoriis, & ordinatis expressè in Deum propter Deum.

XIX. Nullam intermittere occasionem gratificandi aliis, eorumque voluntati ac desiderijs satisfaciendi in re omni licita, & statui conuenienti, eorum maximè, à quibus iniuriam aliquam accepimus, vel molestiam singularem.

XX. Perferre amore Dei molestiam omnem possibilem & cruciatum.

XXI. De accepta molestia non conquiri.

XXII. Nò quærere afflictionum aut crucis remedium, sed nec alleuacionem & refrigerium.

XXIII. Quærere modos, offensas Dei præpediendi, cultumque ipsius propagandi, & perfectionem in alijs, pro vitili promouendi.

XXIV. De Deo colloqui, aut de rebus bonis, nulla ratione de alijs.

XXV. Cum liberum est vtrumque, occupari potius in spiritualibus & supernaturalibus, quam temporalibus & profanis, quantumuis licitis.

XXVI. Ita viuere, ut è re qualibet nostra, exemplum alij bonum accipiant, atque incitentur, ad maiorem perfectionem, & perfectius Dei obsequium.

XXVII. Facere rem quamlibet, ad Deum cultum pertinentem, diligentia exquisita, & fetuore, quam maximo, seu actibus intensissimis,

AMORE DEI, ET HAC EXPRESSA INTENTIONE

FACERE HEC OMNIA EX

simis, purè propter amorem Dei.

XXVIII. In omnibus eligere id, quod est perfectius: & ceteris paribus, magis displicens amori proprio, idque purè propter Deum.

CAPVT DECIMVMSEXTVM.

*Quam accepti sint Deo pij affectus
& quo ordine Elicendi.*

176. **P**ORRò quam grata sint Deo, & Sanctis eius hæc operum nostrorum oblationes, sancta desideria, & pij affectus ac propolita, in his modis supra explicata, colligi potest ex Epistola, à quadam deuota ad Sanctam Gertrudem è diuina reuelatione accepta, & scripta, quam refert Tilmannus Brendebachius: *Quia, inquit, in operibus tuis cunctis, Dei & non tuum quaris honorem, ideo Sancto seruire centuplum ex simplo tuo offers dilecto fructum: & hoc non solum in operibus sanctis qua perficis, verum etiam in omnibus in bonis, qua libenter velles tu agere, aut apud alios promouere, tamen non valeas. Nihilominus supplet etiam Dominus ipse Iesus Deo Patri suo, omnem indigentiam, omnemq; defectum, siue in te siue in aliis, propter qua turbaris. Nam pro quocunq; huiusmodi conatu, ac si opere illum implestes, paratus est tibi reddere mercedem. Inde etiam Cælestis curia exultat vniuersa, tibi gratulans, atque Deum pro te laudando, gratias agens. Quod ipsum non semel docuit ipse Dominus S. Gertrudem vt supra ostensum est.*

Notandum. Hos omnes pios affectus, variis modis posse mente elici.

Primò, modò hos, modò illos. Secundò, applicando singulum genus eorum, singulis diebus hebdomadæ, verbi gratia, secundum genus, die Dominica: in memoriam Christi passionis continens, Feria sexta. Qua in re cauendæ sunt cordis angustia, & quædam veluti seruitus mentis, sed in eorum dilectio & frequentatione, potissima ratio habenda est dispositionis, & inclinationis animi: & illi affectus tunc frequentandi, ad quos se homo tunc sensit dispositum & inclinatum, & quasi sponte ferri. Neque enim omnes panes, inquit S. Ioannes Climacus, ex cælesti tritico spiritualis alimonia, eiusdem speciei sunt. Alij in eo se exercent, quòd Dominus ait: *In patientia vestra possidebitis animas vestras: Alij in eo, quòd rursus ait: vigilate & orate. Alij in eo, quòd scriptum est: Præpara in exitum tuum opera tua, &c: Ideò bene ait Thomas Kempensis: Non possunt omnes vnum habere exercitium, sed aliud isti, aliud illi magis deseruit: etiam pro temporis congruentiâ, diuersa placent exercitia: scilicet vni eidemque quia alia in festis, alia in feriatis magis sapiunt diebus, aliis indigenus tempore tentationis, & aliis tempore pacis & quietis. Alia cum tristitiam libet cogitare, & alia cum læti in Domino fuerimus. Ex quo duo sequuntur commoda. Primò, Fiunt feruentiores actus,*

ideoque magis meritorij, & magis augent habitum. Secundò, Per eos non ita fatigatur mens in hoc corpore, per quod solet auocari à talibus, ideoque diutius durat eorum exercitium.

Si hoc meum consilium non placet, legat datum S. Gertrudi à Domino, dum ab eo petuit, quâ ratione per septimanam hæc, fabricando arcam spirituales, possit ei dignè deservire. Sic enim ei respondit Dominus: *Arca Noë dicitur tricamerata fuisse, ita quòd in summo eius, habitabant volucres, in medio homines, in infimo pecora. Ad cuius similitudinem, distingue & tu singulos dies, hoc modo, vt scilicet, à primo mane, vsque ad nonam, ex parte totius Ecclesiæ per soluas tibi laudes, & gratiarum actiones, ex intimo cordis affectu, pro vniuersis beneficiis, ab initio seculi vsque in præsens, vbi vnquam hominum impensis, & specialiter pro illo dignè colendo beneficio, quo quotidie ab ortu diei vsque ad nonam sine intermissione immolator Deo Patri in altari pro salute humana. Quod tamen homines parui pendentes, gula & ebrietate in seruiunt, quasi omnino beneficiis meis ingrati, pro eorum defectu, dum tuam gratitudinem cum affectu, quasi ex parte eorum, offerre mihi studueris, quasi aues in superiori parte arca mihi videberis congregare.*

Hinc ab hora diei nona, vsque ad vesperum, quotidie studeas in bonis operibus te deuotè exercere, in vniuersa illa sanctissima, quâ ego omnia opera humanitatis mea perfeci, in suppletionem negligentia illius vniuersalis, quâ totus mundus, pro tantis beneficiis, debitis bonorum operum obsequiis, mihi negligat respondere. Et hoc cum feceris, homines in medio arca congregare comprobabis. Ad vesperum autem, in amaritudine cordis, retracta impietatem humanam, quâ non solum negligunt homines, pro innumeris beneficiis à me acceptis, debitum restituere pensum seruitutis, quin in super adiciunt, diuersorum peccatorum generibus, me quotidie ad iracundiam prouocare: pro quorum emendatione, offeras mihi penas & amaritudines meæ innocentissima passionis & mortis. Et sic pecora mihi in extrema parte arca concludes.

Notandum secundò. Verba sen sententias loquendi in expressione horum affectuum, posse esse triplices. Primò, A nobis inuentas, iuxta propriam deuotionem, & hæc sunt bonæ, præsertim quando ex vehementi quodam affectu, & Sancti Spiritus motione proficiuntur: vt erant illa Sancti Patris nostri Ignatii verba, qui dum in oratione eleuaretur à terra, & diuino splendore eius corpus in noctis tenebris radiaret, proferebat: *O Domine si te homines nossent, nunquã te offenderent.* Secundò, Si verba Sacræ Scripturæ adhibeantur, eos exprimentia: & hoc puto, ceteris paribus, esse melius: tum quia non potest non esse gratius Deo, si eum alloquamur verbis in Sacra Scriptura ab eo dictatis, tum quia Sancti hoc habebant in more, tum quia S. Basilii pluribus in locis, id commendat, & in Epistola quadam ad Clericos Neocæsariensis. Constes, & alibi. Nam docens modum orandi, ait: *De sacro Sanctis literis carpe qua dicas: & proponit gratia-*

l. r. c. 8. in
fin. diu.
pict.

c. 3. u. 30.

gr. 27.
col. 6.

l. r. de
imit. c. 19.